

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 1: Forslag til folketingsbeslutning om en national strategi for folkebibliotekerne.

Af Lise von Seelen (S) m.fl.
(Fremsættelse 08.10.2008).

Kl. 13:17

Forhandling

Første næstformand (Svend Auken):

Forhandlingen er åbnet. Kulturministeren.

Kl. 13:17

Kulturministeren (Carina Christensen):

Socialdemokraterne ønsker med det her beslutningsforslag at få udarbejdet en national strategi for folkebibliotekerne. Det ønske kan jeg sådan set fuldt ud tilslutte mig. Jeg er også i vidt omfang enig med forslagsstillerne med hensyn til vigtigheden af at arbejde strategisk med bibliotekerne. Derfor er jeg også glad for, at netop en strategi for folkebibliotekernes rolle i vidensamfundet allerede er sat på dagsordenen – det fremgår også af regeringens kulturpolitiske arbejdsprogram.

Jeg er i øjeblikket i fuld gang med at nedsætte et udvalg i regi af Styrelsen for Bibliotek og Medier, der skal arbejde med folkebibliotekernes rolle i vidensamfundet. Udvalget skal forholde sig til behovet for yderligere udvikling af bibliotekernes digitale infrastruktur, samspillet mellem digitale og traditionelle bibliotekstilbud, modeller for formidling af digital kulturarv, modeller for læring i biblioteket, eksempler på nye partnerskaber og behovet for kompetenceudvikling hos bibliotekernes personale.

Arbejdet vil gå i gang i begyndelsen af det nye år og afsluttes primo 2010. Og jeg vil sige, at jeg glæder mig til at modtage udvalgets anbefalinger og forslag vedrørende bibliotekernes rolle i vidensamfundet. På den baggrund kan regeringen ikke tilslutte sig beslutningsforslaget.

Kl. 13:18

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder lige ministeren om at blive stående. Fru Lise von Seelen for en kort bemærkning.

Kl. 13:19

Lise von Seelen (S):

Tak. Jeg skal naturligvis med stor glæde kvittere for, at ministeren synes, at den strategiplan, som vi har lavet et beslutningsforslag om her, er interessant, og at man gerne vil støtte den. Det er en rigtig stor glæde. Når jeg så lytter mig frem til de indsatsområder, som ministeren tænker på i

den arbejdsgruppe, som skal starte efter nytår, synes jeg også, at det lyder spændende, og det vil jeg glæde mig til at følge.

Hvordan ser ministeren så på den virkelighed, der er lige uden for her, hvor vi kan se, at rigtig mange kommuner i de her måneder melder ind, at de har været nødsaget til at skære i budgetterne for folkebibliotekerne i den budgetlægning, de har gennemført nu her for år 2009?

Kl. 13:19

Første næstformand (Svend Auken):
Ministeren.

Kl. 13:19

Kulturministeren (Carina Christensen):

Tak. Vi har jo netop fået udarbejdet en stor rapport, som har analyseret udviklingen på biblioteksområdet efter kommunalreformen. Den er kommet for ganske kort tid siden. Det er Styrelsen for Bibliotek og Medier, der har stået bag rapporten, og jeg vil sige, at den tegner et billede af et biblioteksvæsen, der er i rivende udvikling.

Der sker rigtig meget på biblioteksområdet i de her år, og også noget, der betyder store forandringer af den måde, vi som borgere oplever vores biblioteksvæsen på. Det behøver ikke nødvendigvis at være negativt, fordi vores behov og de ønsker, vi har til biblioteket, jo også ser anderledes ud i dag.

Det er jo i høj grad kommunerne, der driver biblioteksvæsenet. Det er decentralt og ude lokalt, man skal beslutte, hvad det er for nogle biblioteker, man ønsker sig i sin kommune, hvor mange filialer der skal være, hvilke tilbud man ønsker der skal være, og hvad bevillingsniveauet skal være. Det kan jeg jo sådan set ikke blande mig i.

Jeg kan mere se på det overordnede, og der må man sige, at det, der sker, ser spændende ud, men jeg mener også, at der er behov for, at vi får en strategi, der ser på, hvilken rolle folkebibliotekerne mere overordnet skal spille i vidensamfundet. Derfor glæder jeg mig også til, at vi får de her anbefalinger næste år.

Kl. 13:21

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Lise von Seelen.

Kl. 13:21

Lise von Seelen (S):

Mit spørgsmål gik sådan set heller ikke på, om nogen skulle overtage kommunernes opgave, for det er jeg sikker på de kan klare, hvis de har de rigtige rammer til det. Men de tilbagemeldinger, vi får, er jo – som ministeren ganske rigtigt siger – at der er rivende udvikling, men samti-

dig er der besparelser. Er ministeren ikke enig med mig i, at med et område, der er i rivende udvikling, og som vi kan betragte som en investering i livslang læring med pilene rettet mod globaliseringen og alle de ting, som bibliotekerne i høj grad bliver en aktør i, er det altså ærgerligt, at kommunernes økonomi er så stram, at de faktisk lige præcis der, hvor de skulle sætte dynamoen foran, bliver nødsaget til at spare?

Kl. 13:21

Første næstformand (Svend Auken):
Ministeren.

Kl. 13:21

Kulturministeren (Carina Christensen):

Når jeg læser rapporten, ser det overordnet ud, som om der har været et stabilt bevillingsniveau gennem de sidste mange år på biblioteksområdet. Så er det rigtigt, at der er en diskussion. Jeg har også holdt et møde med Biblioteksforeningen, hvor de var inde og pege på nogle afvigelser i budgetterne, og det er man ved at kigge på en forklaring på. Men overordnet set ser det for mig ud, som om det er en stabil udvikling, der har været i budgetterne.

Men igen vil jeg sige, at det er kommunernes ansvar at prioritere folkebibliotekerne. Jeg synes selvfølgelig som kulturminister, at de bør gøre det. Jeg synes, det er meget vigtigt, at der er midler til, at bibliotekerne kan udvikle sig. Og når vi kommer med en række anbefalinger næste år, håber jeg da også, at kommunerne vil tage dem til sig. Men som loven er indrettet i dag, er det kommunernes ansvar at stille de bibliotekstilbud til rådighed for deres borgere, som de mener er relevante for deres kommune.

Kl. 13:22

Første næstformand (Svend Auken):
Vi beder ministeren om at blive stående lidt længere. Fru Pernille Frahm for en kort bemærkning.

Kl. 13:22

Pernille Frahm (SF):

Tak. Jeg er meget, meget enig i det, ministeren siger om, at herinde skal vi forholde os til de overordnede ting og til nogle ting omkring målsætningen med f.eks. bibliotekerne, og vi skal ikke grave os ned i en masse detaljer og detailstyre, hvad der foregår i kommunerne. Det er jeg meget enig med ministeren i.

Men er ministeren så til gengæld ikke enig med mig i, at hvis man ser på det overordnet, er tilgængelighed vel et af de allermost fundamentale principper for, at vi overhovedet kan snakke om, hvad vi vil med bibliotekerne? Jeg mener, at

hvis folk ikke kan komme til bibliotekerne, er det jo sådan set ligegyldigt, hvilke strategier vi lægger herindefra.

Der har vi jo altså det problem – det håber jeg også ministeren er enig med mig i – at hver femte biblioteksfilial er forsvundet, siden vi begyndte på strukturreformen. Er ministeren ikke enig med mig i, at det er et problem, og at vi er nødt til at snakke om det her og lægge en bedre strategi for, hvordan vi sikrer tilgængelighed?

Kl. 13:23

Første næstformand (Svend Auken):
Ministeren.

Kl. 13:23

Kulturministeren (Carina Christensen):

Det, jeg er meget optaget af, er, at vi sikrer et biblioteksvæsen af meget, meget høj kvalitet og et biblioteksvæsen, der modsvarer de ønsker og de behov, som danskerne har anno 2008.

Det er rigtigt, at der sker filiallukninger rundt omkring. Det er jo en lokal prioritering, og det er kommunalpolitikere, der sidder og vurderer, at der er plads til at lukke filialer ned. Og er det så nødvendigvis en negativ udvikling? Det kunne man jo godt umiddelbart mene, hvis der ikke kom noget andet i stedet. Men når jeg læser rapporten, synes jeg, at min oplevelse også er, at bibliotekerne i høj grad har fokus på at være tilgængelige for borgerne og sætte noget andet i stedet: bogbusser og afhentningssteder, så man går ind på bibliotek.dk på internettet, bestiller sine bøger der, og så bliver de sendt ud et sted tæt på borgerne, hvor de kan hente dem.

Der sker rigtig meget spændende ude i kommunerne, og jeg synes ikke, man bare skal sige, at det negativt, når en filial lukker ned, når det, der bliver sat i stedet for, sådan set kan være en god og også meget relevant løsning for borgerne.

Kl. 13:24

Første næstformand (Svend Auken):
Fru Pernille Frahm.

Kl. 13:24

Pernille Frahm (SF):

Jamen det er jo sådan set rigtig nok, hvis vi forestiller os, at der kørte bogbusser rundt alle steder, og at man, på samme måde som man tidligere kunne bruge filialerne, nu kunne bruge bogbusser alle steder. Men det er jo ikke virkeligheden.

Problemet er jo, at vi oplever, at folk i yderområderne bliver dårligere og dårligere betjent, også hvad angår biblioteker, og de ting, ministeren nævner med at bestille bøger hjem på nettet,

betyder, at der først skal være en planlægningsfase. Og det betyder, at alt det, som biblioteket tidligere har kunnet bidrage med, f.eks. til unge, der går i skole – elever på vej hjem fra skole kunne lige smutte forbi biblioteket, gå ind og se: Hvad er der nu derinde; kan jeg finde noget nyt i den serie eller noget, der ligner? – falder bort for de børn, der ikke bor i nærheden af bibliotekerne og ikke har forældre, der vil køre dem til og fra. Og derfor vil jeg gerne spørge: Mener ministeren alligevel ikke, at det her er et af de områder, man skal kigge på, hvis man snakker overordnet?

Kl. 13:25

Første næstformand (Svend Auken):
Ministeren.

Kl. 13:25

Kulturministeren (Carina Christensen):
Jamen jeg er helt enig i, at vi skal kigge på det, og jeg synes også, at vi skal forholde os til det. Men man må også bare se på: Hvordan er udviklingen gået historisk? Altså, jeg kan også godt huske, at der, da jeg var barn, i den lille by, jeg kom fra, var et lille lokalt bibliotek, og man havde skolebiblioteket, og det var rigtig fint.

Men der er bare sket en udvikling over de sidste 20 år, som betyder, at mange af de små filialer måske er blevet udsultet lidt, hvad angår samlingerne – der har ikke været det store udlån af så mange bøger – og at flere og flere derfor har valgt at køre hen på de store biblioteker, hvor der har været rigtig mange gode tilbud: store samlinger og en masse spændende digitale tilbud osv. Det er den bevægelse, vi har set. Det er ikke kommet inden for de sidste få år; det er kommet langsomt over de sidste 20 år. Men borgerne oplever stadig væk et spændende og interessant biblioteksvæsen; det er bare struktureret på en lidt anden måde.

Det, der selvfølgelig bekymrer mig, er, hvis der så sidder nogle ude i udkantsområderne, som man fuldstændig overser, og man ikke ligesom får en bogbus derud eller noget andet. Der skal vi have fokus på, om man nu også har blik for det. Men mit indtryk er, at det har man i biblioteksverdenen, og man prøver også hele tiden at sætte alternativer ind der, hvor man vælger at lukke en filial ned.

Kl. 13:26

Første næstformand (Svend Auken):
Så er det hr. Per Clausen.

Kl. 13:26

Per Clausen (EL):

Jeg deler jo ministerens opfattelse af, at bibliotekerne har spillet en meget vigtig rolle og også vil komme til at gøre det i fremtiden, både hvis vi ser på kulturlivet og den demokratiske udvikling i Danmark.

Men så synes jeg bare, når man nu kigger på ministerens egen styrelses rapport her, at det er lidt overraskende, at denne større og vigtigere rolle skal løftes for færre og færre penge, for vi andre kan se, at det, kulturministeren kalder stabilitet i bevillingerne – det er rigtigt – jo år for år er et fald i den her regerings tid. Det andet, vi kan se, er, at man har et lavere indkøb, og at man har færre betjeningssteder.

Alt det taler da imod, at bibliotekerne fremover skal kunne være i stand til at løfte den meget vigtige opgave, de har, på et tilfredsstillende niveau.

Kl. 13:27

Første næstformand (Svend Auken):
Ministeren.

Kl. 13:27

Kulturministeren (Carina Christensen):
Altså, jeg synes måske ikke, der er nogen grund til at lave en meget stor talkrig. Jeg tror, vi enige om, at vi ønsker et højt bevillingsniveau til bibliotekerne. Det er så ikke noget, vi fastsætter herindefra. Det er den enkelte kommune, som bestemmer bevillingsniveauet og den service, som man nu ønsker at tilbyde lokalt.

Når jeg læser rapporten, der er kommet, viser den overordnet set stabile bevillinger. Det er rigtigt, at man måske bruger pengene anderledes – man køber måske anderledes ind i dag og prioriterer anderledes, end man har gjort hidtil. Bl.a. kan vi se, at der er blevet købt færre bøger, og det har jeg selvfølgelig også spurgt ind til. Betyder det så, at man nedprioriterer bogen? Nej, det betyder bl.a., at man sender flere bøger mellem bibliotekerne, og at man er bedre til at dele samlingerne. Så den udvikling, der sker, dækker jo over mange positive ting, der også sker, og det er ikke kun negativt, når man eksempelvis ser, at der bliver købt færre bøger ind. Så overordnet vil jeg sige: Det er et stærkt biblioteksvæsen, vi har, og det er et biblioteksvæsen under forandring.

Vi skal så have tænkt videre: Hvordan skal vi komme videre herfra? Og derfor har vi også valgt at sige, at der skal udarbejdes en national strategi for det. Men det kan aldrig blive andet end anbefalinger til kommunerne, for det er

dem, der har ansvaret for at drive det enkelte biblioteksvæsen i deres kommune.

Kl. 13:28

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Per Clausen for en kort bemærkning.

Kl. 13:28

Per Clausen (EL):

Jeg er jo sådan set helt enig med kulturministeren i, at der ikke er nogen grund til en talkrig – det er der jo ikke – for tallene, jeg har, er jo de samme som dem, kulturministeren har. De tal viser jo, at bevillingerne til bibliotekerne siden 2005 er faldet. De faldt fra 2005 til 2006. De faldt ifølge rapporten ikke dramatisk fra 2006 til 2007. Og så var de de samme i 2008. Så mener vi at vide – men det er jeg ikke sikker på at ministeren mener at vide – at der er nedskæringer i 2009. Altså, siden 2005 er der systematisk blevet bevilget færre penge til bibliotekerne, på trods af – det er jeg sikker på at kulturministeren er enig med mig i – at bibliotekernes opgaver ikke er blevet mindre.

Altså, det handler jo ikke bare om, hvor mange penge man bruger på at købe bøger; man skal jo også købe en lang række nye materialer ind nu, som man ikke skulle købe tidligere. Og det er jeg helt enig i, og derfor betragter jeg heller ikke faldet i bogindkøb i sig selv som en alvorlig sag. Men når man generelt set bruger færre penge på indkøb, tror jeg alligevel, at vi er kommet ud i en situation, hvor bibliotekerne *har* nogle problemer.

Kl. 13:29

Første næstformand (Svend Auken):

Ministeren.

Kl. 13:29

Kulturministeren (Carina Christensen):

Igen: Jeg synes ikke, det skal være en talkrig. Overordnet viser rapporten, når vi læser den, at der har været et stabilt bevillingsniveau. Der er nogle år, der er tvivl om, men det er noget med noget kontering og andet. Men jeg skal meget gerne sende det over, hvis hr. Per Clausen stiller et spørgsmål, så han kan få den meget præcise forklaring på de udsving, der er i tallene.

Det overordnede billede, når man kigger ud over hele landet, er, at det er rimelig stabile bevillinger. Igen: Det er en kommunal prioritering, det er kommunerne, der beslutter, hvilket serviceniveau de vil have. Der, hvor vi skal bidrage, er den overordnede strategi, og der er jeg rigtig tilfreds med, at vi nu har nedsat et udvalg, der vil komme med nogle meget stærke anbefalinger

til os, som vi så kan arbejde videre med allerede næste år.

Kl. 13:30

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ministeren. Så går vi over til ordførerrækken, og den første ordfører er hr. Troels Christensen.

Kl. 13:30

(Ordfører)

Troels Christensen (V):

Forslagsstillerne ønsker med dette beslutningsforslag at pålægge regeringen at udarbejde en national biblioteksstrategi, der skal sikre en bred og lige adgang til kulturoplevelser og viden i Danmark.

Forslaget indeholder en række tiltag, som vi i Venstre som sådan ser positivt på. Vi er helt enige i, at alle jo bør have en lige og bred adgang til bibliotekernes tilbud. Vi er også enige i, at opfordringen til, at der udarbejdes deciderede bibliotekspolitikker ude i kommunerne for at sikre og udvikle bibliotekerne, så de er klædt godt på til at imødekomme den verden, de eksisterer i, er utrolig vigtig. Man er i gang mange steder, men der er også nogle steder, det kniber. Så der skal i hvert fald herfra komme en stor opfordring til at få gjort sig klart lokalt, hvad man vil med sit biblioteksvæsen.

Også tankegangen bag, at folkebibliotekerne i fremtiden skal være centre for lokale netværk; støtter vi, og netop dette udgør faktisk en central plads i det biblioteksoplæg, som vi i Venstres kulturudvalg netop er ved at få udarbejdet.

Så alt i alt gode tiltag, som vi dog ikke mener kræver en decideret lovændring. Vi har jo som bekendt en meget robust lovgivning på biblioteksområdet, der i sin nuværende form sagtens kan rumme nye tiltag.

Som ministeren jo også har været inde på, er der desuden, siden forslaget her blev fremsat – det blev fremsat første gang i oktober måned og blev så udsat – sket en del på området. Vi har fået rapporten »Folkebibliotekerne efter kommunalreformen«, som vi jo har studeret, og det har man også gjort ovre i ministeriet, og ministeren har nedsat et udvalg i Styrelsen for Bibliotek og Mediers regi, og dette udvalg har – meget i forlængelse af det, der blev spurgt ind til vedrørende beslutningsforslaget – som formål at undersøge, hvordan bibliotekerne kan bidrage. Her bruger de så ordene: Hvordan de kan bidrage til, at den overordnede globaliseringsstrategi føres ud i livet. Dette udvalgs anbefalinger forventes at ligge klar allerede i starten af 2010. Jeg

mener, at udvalget skal nedsættes og starte sit arbejde allerede fra starten af det nye år. Der mener vi i Venstre, at det vil være yderst hensigtsmæssigt at afvente dette, før vi ligesom sætter nye skibe i søen.

Endelig kan vi i Venstre måske ikke helt genkende det krisebillede, forslagsstillerne tegner af biblioteksverdenen. Vi er enige om, at branchen står over for helt nye udfordringer som følge af, at forbrugeradfærden jo har ændret sig radikalt. Vi ved jo, at borgerne på den ene side er blevet meget mere krævende, når det drejer sig om service, hvad det er for bøger, man kan få, hvad det er for service, man kan få, hvordan åbningstiderne er. På den anden side ved vi også, at mange jo klarer tingene hjemme fra dagligstuen, hjemme fra sofaen, hjemme fra computeren, hvor man via bibliotek.dk selvbetjener sig og finder de ting, man har brug for. Men det betyder jo ikke, at bibliotekerne er i krise, men blot, at de er inde i en sund og naturlig omstillingsproces.

Venstre kan ikke støtte forslaget.

Kl. 13:34

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående. Fru Lise von Seelen for en kort bemærkning.

Kl. 13:34

Lise von Seelen (S):

Tak. Jeg må jo endnu en gang glæde mig over, at også Venstre synes, at man gerne vil støtte de initiativer, vi har fået markeret her i vores beslutningsforslag. Men man vil bare ikke støtte dem formelt i form af at stemme for beslutningsforslaget.

Der blev jo nævnt alle de ting, som man egentlig syntes var gode og positive, og som det ville være godt at få planer for, og det får mig til at spørge ordføreren: Hvis man nu ikke skulle have dem med i sådan et beslutningsforslag, som vi nu fremsætter her, hvordan havde ordføreren så forestillet sig, at man skulle sikre, at de her vitaminer blev tilført bibliotekerne?

Kl. 13:35

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 13:35

Troels Christensen (V):

Som sagt afventer vi jo lige den her rapport fra dem, der nu skal i arbejdstøjet og ligesom tage det servicetjek på biblioteksvæsenet i Danmark. Når den rapport kommer, vil der jo være mange overskrifter, som man kan få kigget på.

Jeg håber da meget, at mange af de ting, som er med i dette beslutningsforslag, også kommer med og bliver vendt, for vi er enige om, at der er en række udfordringer, som vi skal have set på. Men som sagt, lad dem nu komme i gang med det her arbejde, og lad os se, hvad de finder frem til, og så er vi klar til at spille med, når først vi skal til at evaluere det.

Kl. 13:36

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Lise von Seelen for en kort bemærkning.

Kl. 13:36

Lise von Seelen (S):

Jeg hører næsten ordføreren sige, at de ting, man gerne vil støtte i forslaget, vil man bare gerne støtte senere i processen, hvor der kommer et andet forslag. Altså, jeg vil jo nødig forstå det sådan, at det bare er, fordi det er os, der stiller forslaget, at ordføreren så synes, at man ikke vil gå ind og støtte det.

Man kunne jo vende det på hovedet og sige, at netop fordi der fremtidigt er noget arbejde på vej, kunne det her være inspiration. Det kunne jo lige præcis være de spor, man lagde ud for at sige, hvordan det er, vi gerne vil kigge på det. Det kunne det her jo være anledningen til. Så kunne ordføreren ikke genoverveje og alligevel støtte det her, sådan at vi i stedet for at være defensive gik ud og sagde, at vi gerne ville være offensive.

Kl. 13:37

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 13:37

Troels Christensen (V):

Vi er sandelig ikke defensive, for som sagt er vi allerede i gang med at få gennemført den udredning og det servicetjek fra starten af det nye år. Så lad os endelig få det på plads. Som sagt er vi positive over for mange af de elementer, der er i forslaget, og vi er klar til at kigge på det, lige så snart vi har fået det her udredningsarbejde gjort færdigt.

Kl. 13:37

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Mogens Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 13:37

Mogens Jensen (S):

Jeg ved ikke, hvor mange udredninger Venstres ordfører vil have der skal til, før man kan være klar til at lave en strategi for biblioteksområdet. Nu har vi jo snart ventet et år på den rapport, der lige er kommet, om bibliotekernes situation, og nu lægger et bredt flertal i Folketinget op til,

at vi samlet laver en plan for, hvordan folkebibliotekerne kan udvikle sig i årene fremover. Altså, hvor mange redegørelser skal der til, før Venstre vil forsvare bibliotekerne og være med til at lave en plan for, hvordan bibliotekerne skal udvikle sig. Jeg synes, vi har al den information, der skal til, og jeg kunne da godt bede Venstres ordfører om at forklare mig, hvad det præcist er i Socialdemokraternes forslag, som Venstre ikke kan støtte.

Kl. 13:38

Første næstformand (Svend Auken):
Så er det ordføreren.

Kl. 13:38

Troels Christensen (V):

Det, der er vigtigt for Venstre, er, at bibliotekerne er inde i en kolossal udvikling, at der bliver taget hånd om det ude i kommunerne – det er jo trods alt kommunerne, der har hovedansvaret for bibliotekerne – og at vi får lagt det rigtige spor ud herindefra, sådan at de får skabt de bibliotekspolittikker, der gør dem parate til at kunne tage imod fremtidens udfordringer. Det er faktisk det, vi er meget optaget af, og jeg tror med hensyn til det med at have meget, meget store planer, at det allervigtigste er, hvordan det foregår ude i det virkelige liv, hvordan servicen er, hvordan betjeningen er, hvordan bibliotekerne bliver brugt, hvordan bibliotekerne går ind i netværk og samarbejde ude lokalt, hvordan man sikrer, at de ildsjæle, der er derude, kommer med og bringer servicesamfundet længere frem og så ude lokalt. Det er det, der er afgørende for os.

Kl. 13:39

Første næstformand (Svend Auken):
Hr. Mogens Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 13:39

Mogens Jensen (S):

Nu siger Venstres ordfører, at det handler om, hvordan tingene er ude i virkeligheden. Tingene ude i virkeligheden er, at der siden 1988 er blevet rørt ved 556 biblioteksbetjeningssteder, at åbningstiderne er blevet reduceret med 8,8 pct., og at der er sket et stort fald i anskaffelse af materiale og bøger, altså, en virkelighed, hvor det ser ud til, at servicen er blevet dårligere gennem de senere år i forhold til tidligere. Hvorfor er det så, at Venstre ikke vil være med til at lave en samlet national plan for, hvordan vi sikrer, at bibliotekerne kan være det tilbud, de skal være for borgerne i fremtiden? Jeg har ikke fået svaret på, hvad det er for konkrete ting i beslutningsforslaget, som Venstre ikke kan være med til.

Kl. 13:39

Første næstformand (Svend Auken):
Ordføreren.

Kl. 13:39

Troels Christensen (V):

Jeg må sige til hr. Mogens Jensen, at vi altså ikke ser det krisebillede – det nævnte jeg også i min ordførertale – som Socialdemokraterne åbenbart ser her. Det er jo rent faktisk sådan, selv om vi har set, at der er kommet færre biblioteker ude lokalt, at det jo er en trend, der har været igennem de sidste 20-30 år. Det er ligesom i detailhandelen, man vil have større udbud, man vil have bedre åbningstider, og hvis man går lidt dybere ned i materien her, viser det sig faktisk, at det er sådan, at de steder, hvor man har gjort ingenting, de steder, hvor man har bevaret sine filialer og ikke har omstillet sig til nye udfordringer, er der rent faktisk sket det, at det er dér, man har fået faldende antal besøgende og faldende antal lånere, men de steder, hvor man har lavet bogbusser, og hvor man i det hele taget har tilrettet sig tidens behov, har man fået flere besøgende på bibliotekerne.

Kl. 13:40

Første næstformand (Svend Auken):
Fru Pernille Frahm.

Kl. 13:40

Pernille Frahm (SF):

Tak. Jeg kan bare ikke forstå, at hr. Troels Christensen ikke kan se, at der er krise; det undrer mig meget. Men vil hr. Troels Christensen benægte de tal, der er blevet fremlagt, vil hr. Troels Christensen benægte, at alene i 2006 og 2007 blev der lukket 131 biblioteksfilialer, og at hver femte filial er forsvundet efter strukturreformen? Hvis det var på alle mulige andre felter her i livet, måske specielt hvis det var inden for landbruget, som hr. Troels Christensens parti jo holder af, tror jeg nok, der ville lyde skrig om krise. Men nu er det biblioteker, det handler om, og så er det pludselig ligegyldigt, eller hvad? Vil hr. Troels Christensen bekræfte, at tallene er rigtige?

Kl. 13:41

Første næstformand (Svend Auken):
Ordføreren.

Kl. 13:41

Troels Christensen (V):

SF's ordfører var inde på landbruget, og der er jo nok ikke noget område eller nogen branche, der har været mere forandringsvillig end landbruget. Det synes jeg lige jeg vil starte med at sige.

Så blev der spurgt, om det er lige meget. Nej, det er absolut ikke lige meget, hvordan det går bibliotekerne. Det er utrolig vigtigt, hvordan det går bibliotekerne, og derfor er jeg også meget glad for, at bevillingsniveauet rent faktisk har været stort set det samme. Der var et lille knæk i 2006, men KL har jo forklaret, at det skyldtes noget teknisk med nogle pensioner til biblioteksmedarbejdere, der blev ført fra konto 3 til konto 6.

Jeg vil også godt have lov at sige, at selv om vi måske nok kan finde nogle bittesmå skvulp med hensyn til, hvordan og hvorledes bevillingerne har været, er det jo ikke sikkert, at servicen er blevet dårligere. Det kan være, den er blevet bedre. Det kan være, man er blevet bedre til at købe ind, det kan være, man har fået et bedre administrationssystem, fordi man har lagt nogle biblioteker sammen, det kan være, man har fået nogle bedre kørselsordninger, eller det kan være, man har fået en bedre ledelse. Det har jo intet at gøre med, at det partout er sådan, at fordi der måske er brugt lidt færre penge et år, er det hele ved at kuldsejle og ét stort krisebillede. Det synes jeg ikke biblioteksvæsenet fortjener.

Tak

KL 13:43

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Pernille Frahm for en kort bemærkning.

KL 13:43

Pernille Frahm (SF):

Nu sagde ordføreren det ikke direkte, men jeg opfatter kommentaren sådan, at ordføreren anerkender, at de tal, jeg kom med, er gode nok. Ordføreren mener så bare ikke, de er et tegn på krise, men godt kan være et tegn på, at servicen er blevet bedre.

Så vil jeg gerne spørge ordføreren: Hvad er det så, der skulle gøre servicen bedre? Vi har fået færre filialer, og er det det, der gør servicen bedre? Vi har fået færre bøger til udlån, og er det det, der gør servicen bedre? Åbningstiderne er blevet skåret ned, og er det det, der gør servicen bedre? Eller gør det servicen bedre, at der er færre biblioteksansatte til at betjene lånerne? Kan jeg ikke få at vide, hvilken af de fire ting, som vi alle sammen helt klart har fået dokumenteret er sket, der gør servicen bedre?

KL 13:44

Første næstformand (Svend Auken):
Ordføreren.

KL 13:44

Troels Christensen (V):

Der er jo mange ting, der kan gøre servicen bedre. I den kommune, jeg selv kommer fra, nemlig Slagelse, som er lagt sammen med Skælskør, Korsør og Hashøj til én storkommune med ét biblioteksvæsen, har man f.eks. lånerkort til alle bibliotekerne, så man kan gå ind alle steder. Der er da mange fordele ved, at biblioteksvæsenet er blevet større, for man har jo virkelig mulighed for at bruge servicen på en helt anden måde, og man kan få meget mere af den service, man har behov for. Der er jo ikke meget ved at have et lille bibliotek, hvis der ikke er nogen af bøgerne, man er interesseret i, og der ikke er nogen bibliotekar, der kan hjælpe en på det niveau, man har brug for.

KL 13:44

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken med fru Karin Nødgaard.

KL 13:45

(Ordfører)

Karin Nødgaard (DF):

Det er altid spændende at debattere biblioteker og bibliotekernes rolle i samfundet. Der er visse områder, som så godt som alle danskere har en mening om, fordi vi alle mere eller mindre er i kontakt med området. Det gælder meget ofte folkeskolen og sygehusene, som mange altid har en mening om. Og det gælder også i stigende grad bibliotekerne – og heldigvis for det, for det er vigtigt, at vi har nogle velfungerende bibliotekstilbud i Danmark.

For Dansk Folkeparti spiller folkebibliotekerne en meget væsentlig rolle i det danske samfund. Det er et samlingssted for mange mennesker, og det er et stort udsnit af befolkningen, der bruger bibliotekerne rundtomkring i landets kommuner. De tilbud, der ydes, er meget væsentlige for os som borgere i et demokratisk land med interesse for at ytre os, og hvor viden må betegnes som en råvare. Her er det vigtigt, at bibliotekerne fortsat skal have en fremtrædende position og dermed også en politisk opmærksomhed. De fleste steder i landet er der heldigvis megen fokus på og opbakning om den holdning.

Igennem årene er der sket en ændring i såvel tilbud som i struktur af bibliotekerne. Det er på mange måder en interessant udvikling fra at have været et tilbud med små filialer i selv de mindste landsbyer til at være store lærings- og kultursteder i kommunernes større byer.

I dag er det en anderledes fortolkning af ordet bibliotek, man benytter sig af. Førhen var det vel egentlig den direkte oversættelse, som kendetegnede stedet, altså en samling af bøger. I dag er et folkebibliotek et sted, hvor der også gives adgang til meget andet end bøger, f.eks. internet, film og musik. Det er godt, men der skal dog stadig væk være en bevidsthed om, at det centrale i biblioteket fortsat skal være bogen. Dette er ikke ytret, for at man skal romantisere noget, men i en erkendelse af, at bogen er fundamentet for viden og fundamentet for de øvrige bibliotekstilbud, som der skal være.

Når forslaget, som vi behandler i dag, lægger op til, at der skal indføres en national strategi for folkebibliotekerne for at sikre en bred og lige adgang til kulturoplevelser og viden i Danmark, er det med den begrundelse, at det måske ikke fungerer helt optimalt i landets kommuner.

Her må jeg dog sige, at jeg tror, det er meget forskelligt, hvorledes man opfatter det rund omkring i landets kommuner. Jeg fornemmer faktisk, at der i mange områder af landet er velfungerende enheder, som lever op til de krav, der stilles i loven. Godt nok er der lukket filialer, men det er jo ikke ensbetydende med, at der ikke er tilbud til borgerne i lokalområderne. Mange steder kører der bogbusser, som service-rer på fremragende vis – en service, der langt overstiger den, man kunne få tilbudt tidligere i de små filialer, som ofte lå på den lokale skole og uden mange besøgende. Nedlukning af ikke-rentable afdelinger har så kunnet styrke de større biblioteker i deres tilbud af materialer, åbningstider og fagligt velkvalificeret personale.

Det må i forbindelse med denne debat også nævnes, at kommunerne har en stor opgave med at styrke bibliotekerne og sørge for, at de lever op til de krav, der stilles i et videnssamfund. Derudover må det også forventes, at kulturministeren og hendes ministerium løbende følger udviklingen og vil komme med forslag til justeringer af biblioteksloven, såfremt der er behov for det. Og der synes jeg jo også, at vi i dag hørte, altså at det fremgik af ministerens tale, at der bliver nedsat et udvalg, som skal se på folkebibliotekernes rolle.

Jeg synes også, det er værd at bemærke, at jeg ved en nærlæsning af beslutningsforslaget kan notere mig – endda med tilfredshed – at Socialdemokraterne trods ønsket om en national strategi skriver, at bibliotekerne står stærkt. Det er vi i Dansk Folkeparti enige i, og vi finder det relevant selvfølgelig med jævne mellemrum at tage

en debat om bibliotekerne og finder det også vigtigt, at vi fra landspolitisk side holder et vågent øje med, at udviklingen sker efter hensigten. Men vi synes ikke, det er relevant lige nu at stå og fremlægge en plan for en national strategi for folkebibliotekerne – bl.a. ikke, fordi der er igangsat nogle initiativer. Vi har lige fået en rapport, og der er store, skal man sige strukturændringer, som måske ikke helt er indkørt endnu.

Så jeg synes ikke, at det er på nuværende tidspunkt, vi skal sige, at vi skal have en national strategi.

Kl. 13:49

Første næstformand (Svend Auken):

Der er flere, der har bedt om ordet, og vi beder ordføreren om at blive stående. Det er først fru Lise von Seelen for en kort bemærkning.

Kl. 13:49

Lise von Seelen (S):

Ja tak. Jeg noterer mig, at ordføreren nævner i sin tale, at et bibliotek skal være et spørgsmål om bøger, og at det også skal være et spørgsmål om andre medier i en moderne verden, hvor tingene drejer sig om begge dele, når vi snakker biblioteksdrift.

Forstår jeg ordføreren rigtigt, når jeg hører det sådan, at det også skal være ambitionen for fremtidens bibliotek, at vi skal lægge spor ud, sådan at vi ser, at der er mulighed for i en dynamisk sammenhæng at udvikle begge områder, både bogen og de øvrige medier, som kommer til at fylde mere og mere i vores hverdag og i alle menneskers hverdag?

Kl. 13:50

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 13:50

Karin Nødgaard (DF):

Jamen, det kan vi faktisk godt blive enige om; jeg synes bare, det er væsentligt at pointere, at det stadig væk er bogen, der er fundamentet og udgangspunktet for bibliotekerne og har været det igennem årtier. Det, der giver os mulighed for at tilegne os viden, er jo bogen. Jeg anerkender fuldt ud, at der er mange andre områder, som også skal have deres plads, men jeg tror ikke, at de ville kunne få deres plads, hvis ikke vi også havde haft bogen på stedet.

Kl. 13:50

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Lise von Seelen for en kort bemærkning.

Kl. 13:50

Lise von Seelen (S):

Jeg er helt enig i, at vi ikke kan undvære bøger.

Så vil jeg spørge, for ordføreren siger til sidst, at det er korrekt, at vi kan bruge en national strategi for vores biblioteker, det skal bare ikke lige være nu: Hvornår skal det så være?

Kl. 13:51

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 13:51

Karin Nødgaard (DF):

Jeg synes, at der måske er en tendens til, at man, lidt for hurtigt efter at kommunalreformen trådte i kraft, har haft en idé om, at nu skal vi så ind og ændre en hel masse, fordi det ikke fungerer optimalt. Når man ved, hvor lang tid det kan tage at implementere ting, også på bibliotekerne, så synes jeg faktisk, at man skylder kommunerne at vise dem, at man tror på, at de kan leve op til deres ansvar, og at de trods alt kan få nogle veldrevne filialer og folkebiblioteker.

Jeg må altså sige, at man også skal passe på, at man ikke maler et meget sort billede af forholdene. Vi er jo selvfølgelig gode til at kommentere vores egne områder osv., men jeg opfatter klart, at det mange steder fungerer meget tilfredsstillende, og det gør det altså også i det område, hvor jeg bor.

Kl. 13:51

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Yildiz Akdogan for en kort bemærkning.

Kl. 13:51

Yildiz Akdogan (S):

Tak for det. Ordføreren nævnte, at bibliotekerne er et samlingssted. Jeg vil egentlig gerne med ordførerens tilladelse tilføje, at det også er et dannelsessted og et demokratifremmende sted. Det håber jeg at ordføreren er enig med mig i. Grunden til, at netop Socialdemokraterne ønsker en national handlingsplan er, at vi kan se, at det får en konkret påvirkning i forhold til det dannelsesprojekt og det demokratifremmende initiativ, som bibliotekerne jo er. Det er netop blevet nævnt af tidligere spillere, at 131 filialer er lukket, at åbningstiderne er blevet begrænset, og at der er færre ansatte. Der er simpelt hen ikke nok midler og muligheder til at holde fast i princippet om et fælles samlingssted eller dannelsessted. Så jeg vil gerne høre helt konkret: Hvornår er det ifølge ordføreren tid til, at der skal gøres noget på det her område?

Kl. 13:52

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 13:52

Karin Nødgaard (DF):

Jamen jeg synes, at der hele tiden bliver gjort noget. Nu har vi lige fået den her rapport i november, som jeg synes var meget spændende læsning. Det kan godt være, at der deri er nogle ting, som nogle vil betegne som lidt for meget et skønmaleri osv., men lad os tage de ting efterfølgende. Så vil jeg altså også have lov til at minde ordføreren om, at vi også får mange positive tilbagemeldinger fra biblioteksmiljøet om, at der er mange ting, som faktisk er blevet lettere, og at der måske er bedre muligheder for faktisk at gøre dem til de her dannelsessteder, som ordføreren nævnte.

Kl. 13:53

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Yildiz Akdogan for en kort bemærkning.

Kl. 13:53

Yildiz Akdogan (S):

Jeg må indrømme, at de bibliotekarere, jeg har talt med, ikke har tegnet det positive billede, som ordføreren her prøver at tegne. Jeg vil gerne nævne, også når man tænker på nogle af de nye udfordringer, som bibliotekerne har i f.eks. nogle koncentrerede boligområder, hvor de også påtager sig en opgave i forhold til de lidt svage nydanske borgere, at jeg egentlig ikke rigtig kan forstå, hvorfor ordføreren mener, at man skal vente og se tiden an. Det er også et fantastisk integrationsfremmende projekt. Ordføreren siger, at nu skal vi vente og se, og at vi ikke må under-vurdere hele reformudspillet, men det er, som om der ikke rigtig sker noget. Det er, som om vi hele tiden skal vente på den ene rapport efter den anden. Så jeg vil egentlig gerne høre helt konkret: Hvilke initiativer mener ordføreren selv der skal til, før ordføreren vil gå med til, at den her nationale handlingsplan skal træde i kraft?

Kl. 13:54

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren.

Kl. 13:54

Karin Nødgaard (DF):

At sætte tid på synes jeg ikke ville være passende. Men vi har jo i hvert fald fået at vide, at der kommer nogle ekstra redegørelser, som vi kan forholde os til. Derefter synes jeg, det vil være på sin plads at se, om det så lever op til de intentioner, der har været, og de fleste kommuner vil forhåbentlig også leve op til de krav, der bliver stillet. I forhold til det med de nye udfordringer vil jeg sige, at jeg er helt på linje med fru Yildiz

Akdogan, hvad angår, at der er nogle udfordringer; og at man selvfølgelig skal have håndteret dem. Men det ligger altså i kommunalt regi, det ligger altså ikke hos os at bestemme, præcis hvad der skal foregå på hvert enkelt folkebibliotek, og hvordan de vil klare de forskellige opgaver, de bliver tildelt.

Kl. 13:55

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Mogens Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 13:55

Mogens Jensen (S):

Jeg må sige, efter at have hørt Dansk Folkepartis ordfører, at jeg tror, at folk, der lytter til det her, har meget, meget svært ved at forstå, hvorfor det egentlig er, Dansk Folkeparti ikke vil medvirke til at lave sådan en national biblioteksstrategi. For sådan som jeg hører ordføreren, siger hun, at det sådan set går godt nok ude på bibliotekerne, selv om der også er nogle steder, hvor der er nogle problemer, og de ting, der står i beslutningsforslaget, principperne her, er man sådan set ikke imod, men det er bare ligesom på en eller anden måde tidspunktet, der ikke passer. Må jeg spørge direkte: Er det ikke bare sådan, at Dansk Folkeparti ikke kan stemme for det her beslutningsforslag, fordi det er fremsat af Socialdemokraterne, og så ville man jo bryde den blokpolitik, der er blevet ført her i Folketinget, også på kulturområdet, hvor det ligesom er VKO, der hænger sammen? Kunne man ikke være ærlig og sige, at det er det, det drejer sig om? For det er lidt mærkeligt at skulle høre, at man sådan set er enig i problemstillingen, man er enig i principperne, man kan bare ikke støtte forslaget.

Kl. 13:56

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 13:56

Karin Nødgaard (DF):

Jeg ved ikke, hvordan man agerer hos Socialdemokraterne, men det er den indfaldsvinkel, man har til samtlige forslag, der kommer fra regeringen eller fra Dansk Folkeparti, at man absolut ikke vil stemme for dem. Det er ikke sådan, vi tænker. Vi debatterer tingene i vores egen gruppe, og vi finder ud af, hvilken holdning vi har til dem. Det vil jeg gerne slå fast, endda meget klart, over for hr. Mogens Jensen.

I forhold til det der med tidspunktet vil jeg gerne gentage: Lad nu kommunerne selv finde ud af nogle af tingene, for det kan de altså godt.

Vi har nogle store, bæredygtige kommuner, som lever op til rigtig, rigtig meget i forbindelse med kommunalreformen. Kommunalreformen er ikke en nem proces at komme igennem, men lad dem nu få den tid.

Som jeg sagde før: Når vi får de endelige redegørelser, også dem, som ministeren nu har taget initiativ til, så lad os se på det.

Kl. 13:56

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Mogens Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 13:57

Mogens Jensen (S):

[Lydudfald] ... for redegørelser, som der henvises til. Det er i hvert fald ikke nogen, som vi sådan bredt er blevet præsenteret for i Folketinget.

Men må jeg ikke gøre opmærksom på, at paraplyorganisationen for landets biblioteker, Danmarks Biblioteksforening, har bedt om, at der bliver lavet en national strategi, en fælles ramme for bibliotekernes udvikling, som man kan læne sig op ad som lokalt bibliotek, og som også kan være en slags retningsgiver for, hvordan vi fra statens side skal agere på det her område. Det er også blevet fulgt op af Bibliotekarforbundet og andre, som ønsker det her.

Vi har alt materialet, for der er lige kommet en stor redegørelse. Vi har alt det materiale, der skal til for at lave den her strategi. Hvorfor er det, vi ikke kan starte nu? Skulle der komme et par redegørelser, kan man jo tage dem med ind undervejs. Det her har jo et år foran sig, så jeg forstår simpelt hen ikke argumenterne om, at det ikke skulle kunne sættes i gang nu.

Kl. 13:57

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 13:57

Karin Nødgaard (DF):

Jeg ved så ikke, om hr. Mogens Jensen var her, da ministeren holdt sin tale, for der kom ministeren jo meget klart ind på, hvad det var, det udvalg skulle arbejde med, og det drejer sig jo netop om mange af de ting, som man kan sige at Socialdemokraterne gerne vil have gennemført.

Derudover vil jeg sige, at i den store redegørelse, der netop er kommet – jeg går ud fra, at det er den samme, vi har læst – synes jeg faktisk der er mange ting, som er meget, meget positive i forhold til udviklingen på bibliotekerne.

Lad os som sagt se på det, når vi får et samlet billede – når kommunerne har fået lov til at føre deres ting ud i livet og vi forhåbentlig kan se, at det fungerer, og at der ikke bliver brug for, at vi

går ind med en handlingsplan. Så kan vi på det tidspunkt, hvis det så ikke er tilfældet, sige, at så kigger vi på det.

Kl. 13:58

Første næstformand (Svend Auken):

Så går vi videre i ordførerrækken. Det er fru Pernille Frahm som ordfører.

Kl. 13:58

(Ordfører)

Pernille Frahm (SF):

Ministeren sagde – jeg ved ikke, om det var i sin indledning, eller om det var i en af besvarelserne – at bibliotekerne er ude i en stabil udvikling. Og det kan man jo godt sige de er, men problemet er bare, at den udvikling altså går i retning af, at vi får færre af dem, vi får færre ansatte, vi får færre bøger til udlån, og vi får kortere åbningstider på bibliotekerne.

Over de sidste 20 år er næsten hver anden biblioteksfilial forsvundet. Nu kan jeg se, at ministeren har rigtig, rigtig travlt med at snakke med nogen, jeg venter gerne.

Over de sidste 20 år er hver anden biblioteksfilial forsvundet, og alene siden strukturreformen er som sagt hvert femte bibliotek lukket. Det er ganske meget, det er ganske markant, og det er virkelig noget, der kan mærkes. Specielt kan det mærkes i yderområderne, og der har vi altså, synes jeg, et ansvar herinde for at tage stilling til, hvordan vi vil sikre, at folk bliver boende i hele det her land og ikke kun flytter til København, Århus, Aalborg eller Odense, men også vil bo i mindre byer, også vil bo ikke lige inde i centrum, men ude i landet. Vi har et ansvar for, at der er en fornuftig betjening af folk.

Der mener jeg altså, at det, ministeren og desværre også ordføreren for Venstre gav udtryk for, er en manglende ansvarlighed over for, at vi har de her servicetilbud for alle borgere i det her land.

Der er borgere, der ikke har bil. Det kan måske være svært at forstå for regeringen, men der er faktisk borgere, der har valgt at prioritere deres liv anderledes, eller som slet ikke har råd til at have en bil. Vi har også borgere, der er så unge, at de ikke har ret til at køre bil. De skal vel også have en mulighed for at bruge vores biblioteker.

Det, at vi skal have de store biblioteker – det store bibliotek med det hele, med alle servicetilbud, der sætter sig ud over, hvad vi i vores ungdom var vant til biblioteker kunne yde – oplever jeg bliver brugt imod det at sikre, at der er tilbud nok, og at der også er bredde i tilbuddene. Jeg

oplever, at det bliver brugt som en undskyldning for at lukke filialer, sådan så folk rent faktisk ikke har tilgængelighed til de her fantastiske tilbud. Det store bibliotek med det hele må ikke bruges til at bombardere de små filialer ned eller til at bombardere alle borgeres muligheder for at bruge bibliotekerne.

Så får vi den her med, at det er et kommunalt ansvar. Ja, det er det. Det er, fordi vi herinde med et flertal har besluttet, at det skulle det være. Vi har også med et flertal besluttet, at kommunernes økonomi ser ud, som den gør. Jeg har ikke stemt for det, men regeringspartierne har stemt for det, kulturministerens parti har stemt for det. Det er jo den ramme, der gør, at bibliotekerne får kniven nu. Kommunerne er nødt til at finde steder, hvor man kan spare.

Den rapport, som Biblioteksstyrelsen lige er kommet med, er jo stærkt misvisende. Det har Bibliotekarforbundet sagt, det har Danmarks Biblioteksforening været ude at sige. Den er stærkt misvisende, bl.a. fordi den ikke tager de besparelser med, som bliver meldt ud i kommunerne nu for det næste år og for næste år igen. Rapporten tegner et skønmaleri, og det er åbenbart den, som nogle ordførere har læst, og som får dem til at gå herop og sige, at det går ufatte- lig godt. Den lukker øjnene for, at vi ikke har set enden på lukningen af biblioteksfilialer. Vi har ikke set enden på nedskæringer i åbningstidende endnu, og vi har ikke set enden på, hvor mange færre bøger der kommer til at stå på de kommende biblioteker.

Derfor synes jeg, at det her er en stærkt nødvendig debat, som bliver rejst af Socialdemokratiet, og jeg støtter meget forslaget, det skal jeg sige med det samme, for det er et forsøg på, at det her hus igen påtager sig ansvaret for, hvordan betjeningen af borgere skal være ude i landet. Og her var jeg enig med kulturministeren i det, hun var oppe at sige: Vi skal ikke tage ansvaret ned i detaljen, men vi skal tage ansvaret for de overordnede rammer, og en af de overordnede rammer må altså være tilgængelighed; at der er adgang til bibliotekerne.

Så jeg støtter forslaget, og jeg undrer mig meget over den manglede ansvarlighed, der bliver udvist fra Kulturministeriet side og fra regeringspartierne side.

Kl. 14:03

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren. Så går vi videre i ordførerrækken. Den næste ordfører er fru Henriette Kjær.

(Ordfører)

Henriette Kjær (KF):

Der er ingen tvivl om, at folkebibliotekerne ligger Det Konservative Folkeparti på sinde. Vi synes, at bibliotekerne spiller en stor og vigtig rolle med hensyn til at sikre borgerne adgang til viden på mange niveauer. For os er det vigtigt, at bibliotekerne udvikler sig og benytter sig af ny teknologi, der formidler viden på nye og anderledes måder. Vi ser også bibliotekerne som egnede til at løse mangeartede opgaver, der har med formidling og kommunikation at gøre, da bibliotekerne jo traditionelt er lokale samlingssteder.

Mange steder har man jo f.eks. etableret lektiecafeer i samarbejde med frivillige organisationer. Andre steder bruger man biblioteket til at informere og hjælpe indvandrerkvinder, der f.eks. lige er blevet mødre, og som har svært ved at læse dansk litteratur f.eks. om barnepleje, kost osv. Sådan er der utrolig mange samfundsnyttige arrangementer på bibliotekerne.

Vi synes faktisk, modsat hvad den her debat har vist, at det går rigtig godt for de danske folkebiblioteker. Vi kan se, at de fortsat udvikler sig, at de bliver ved med at finde på nye måder at kommunikere til borgerne på, og at de er hjemsted for utrolig mange gode arrangementer, der samler lokalsamfundet.

Vi må jo så også sige, at den rapport, der for nylig er kommet fra Styrelsen for Bibliotek og Medier har vist, at der godt nok er blevet reduceret i antallet af biblioteker – det synes vi så er en fornuftig ting, i og med at vi har set sammenlægning af kommunerne – men vi kan også se, at i de kommuner, der er tilbage, er der en udvidet åbningstid, og at det faktisk går rigtig godt.

Vi Konservative kan ikke støtte det forslag, der ligger her fra Socialdemokraterne, og det kan vi ikke, fordi regeringen jo har sat i hvert fald en del af det arbejde i gang, som man efterlyser fra Socialdemokraternes side. Vi er sådan set enige i, at man skal prøve at se på, hvad der skal ske med bibliotekerne i fremtiden. Derfor ser vi også frem til resultatet af det arbejde, der skal ske i regi af Styrelsen for Bibliotek og Medier, som fremlægges i 2010. Der tager man højde for den globalisering, vi er en del af, og den teknologiske udvikling, der lige nu foregår. Så vi kan ikke støtte forslaget, og vi mener sådan set også, at mange af de ting, man foreslår fra Socialdemokraternes side, er der allerede blevet taget hånd om.

Kl. 14:03

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående. Hr. Mogens Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 14:06

Mogens Jensen (S):

Jeg kan forstå på den konservative ordfører, at Det Konservative Folkeparti mener, at alt er godt ude på bibliotekerne. Det må jo altså også indbefatte, at man synes, at de konklusioner er gode, der er kommet i den undersøgelse, som vi lige har fået, hvor der jo står, at bibliotekernes åbningstider siden 1998 er reduceret med 8,8 pct. Det er godt for familierne, at man reducerer åbningstiderne, må jeg forstå på den konservative ordfører. Det samme gælder for, at materialeanskaffelserne er faldet med 19,9 pct. alene inden for bøger. Det er også godt, må jeg forstå på ordføreren.

Når nu ordføreren synes, at alt er godt, hvordan har ordføreren det så med det princip, der står her i det socialdemokratiske forslag om, at tilbuddet om folkebiblioteker fortsat er et kommunalt, gratis tilbud til borgerne? Det kunne jo godt ske, at det var det, som De Konservative måske var lidt imod i forhold til at stemme for forslaget her. Er det noget, De Konservative går ind for, da vi jo ved, at to tidligere politiske ordførere har sagt, at man skal til at indføre brugerbetaling på bibliotekerne, hvis det står til De Konservative?

Kl. 14:07

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, så er det ordføreren.

Kl. 14:07

Henriette Kjær (KF):

Det var godt nok mange ting, jeg lige pludselig skulle forholde mig til der. Men jeg mener, at der skal være fri og lige adgang til bibliotekerne. Det skal være muligt at kunne låne bøger og andre ting uden at skulle betale for det.

Når det så er sagt, synes jeg faktisk, det er nogle rigtig gode dispositioner, man har gjort rundt omkring. Det er jo ikke ideen, at alle biblioteker skal købe de samme bøger ind og have dem stående nede i kælderen og samle støv. Hele ideen er jo, at man hurtigt skal kunne få dem fra det ene bibliotek til det andet, så man har penge til at satse på nye ting, nyudvikling, som også foregår mange steder. Så jeg synes da, at den reduktion af bogindkøbet er yderst fornuftig. Det er da vanvittigt, når vi har fået kommunesammenlægninger, så at skulle satse på samme indkøb som tidligere. I øvrigt kunne

man spørge sig selv, hvorfor bibliotekerne ikke var bedre til at samarbejde, da vi havde de mindre kommuner. Det er jo det, det her er udtryk for.

Så nej, det ser ikke så slemt ud, som det billede, Socialdemokraterne prøver at tegne af det danske biblioteksvæsen.

Kl. 14:08

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Mogens Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 14:08

Mogens Jensen (S):

Jeg kan forstå, at ordføreren i hvert fald går ind for, at der fortsat skal være gratis adgang til bibliotekerne. Men hvad mener Det Konservative Folkeparti? Det er jo ikke lang tid siden, at Det Konservative Folkepartis politiske ordfører, hr. Lars Barfoed, udtalte, at han rent faktisk mente, at der skulle indføres brugerbetaling på bibliotekerne. Før det var der en tidligere politisk ordfører, som sagde det samme. Så der må jo være nogle diskussioner, der foregår i Det Konservative Folkeparti, om at indføre brugerbetaling på bibliotekerne.

Jeg kunne også tænke mig at høre, om man stadig væk mener i Det Konservative Folkeparti, at det fortsat skal være en kommunal opgave at drive bibliotekerne, eller om det også er et område, man vil udsætte for privatisering, som vi vel i øjeblikket må anse det for at være på vej til at ske i Ringsted Kommune. Jeg synes, det kunne være rart at få et klart svar fra ordføreren på, hvor De Konservative står med hensyn til de her to spørgsmål.

Kl. 14:09

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:09

Henriette Kjær (KF):

Vi mener, der skal være fri adgang til bibliotekerne, og at der ikke skal være brugerbetaling på bibliotekerne. Vi har ikke noget imod, at der er nogle kommuner, der i stedet for måske at nedlægge et bibliotek, som de havde påtænkt, prøver at privatisere det for at se, hvad der kommer af spændende ting som følge af det. Det har vi absolut ingen problemer med, vi vil gerne være med til at nyudvikle og prøve nye ideer af. Så det er et klart svar herfra.

Så mener vi også lige præcis, at bibliotekerne skal være kommunale, og at det er kommunernes ansvar. Det betyder også, at det svinger me-

get fra kommune til kommune, hvordan man har valgt at satse på bibliotekerne, hvordan man har gjort det, og hvor mange penge man bruger på det. Det må man også respektere hos Socialdemokraterne, og det håber jeg så omvendt, i og med at man også er tilhænger af, at det er et kommunalt ansvar.

Kl. 14:10

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Lise von Seelen for en kort bemærkning.

Kl. 14:10

Lise von Seelen (S):

I slutningen af ministerens tale sagde ministeren, at der faktisk er brug for en national strategi på det her område. Jeg har også hørt, at ordføreren taler positivt om nogle af de initiativer, vi har taget her.

Hvad skulle der til, for at man kunne få Det Konservative Folkeparti til at sige: Nå, men der ser ud til at være enighed om, at vi savner en national strategi?

Er det alene et spørgsmål om tid – hvornår det skal finde sted – kunne man jo benytte den her lejlighed til at lægge de spor ud, som konstruktivt kunne sige, hvilke forventninger Det Konservative Folkeparti har til en national strategi.

Det lader jo til, at der er rigtig stor sympati for de ting, vi har fået skrevet ned i vores beslutningsforslag.

Kl. 14:11

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 14:11

Henriette Kjær (KF):

Det er nemlig rigtigt, at det er fornuftigt med en national strategi, og at man også kan bruge de gode erfaringer, man har opnået nogle steder, andre steder. Og det skal formidles.

Men der er det jo, at jeg mener, at Socialdemokraterne kommer en postgang for sent, i og med at regeringen *har* besluttet sig for at nedsætte et udvalg, der skal se på nogle af de ting, som Socialdemokraterne mere eller mindre også foreslår, bl.a. modeller for læring på bibliotekerne, bl.a. behovet for kompetenceudvikling hos bibliotekernes personale, eksempler på nye partnerskaber, og sådan er der jo mange ting, som implicit også ligger i Socialdemokraternes forslag her. Så vi er i gang.

Kl. 14:12

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Lise von Seelen for en kort bemærkning.

Kl. 14:12

Lise von Seelen (S):

Kunne ordføreren forestille sig – hvis man nu slet ikke kunne stemme for vores beslutningsforslag – at man kunne indgå i en beretning om vores beslutningsforslag, så man på en eller anden måde netop kunne lægge de spor ud for det videre arbejde? Kunne ordføreren forestille sig, at det kunne være en mulighed?

Kl. 14:12

Første næstformand (Svend Auken):
Ordføreren.

Kl. 14:12

Henriette Kjær (KF):

Jeg er aldrig afvisende over for at diskutere noget sådant, men jeg vil ikke love noget på forhånd.

Jeg synes, det er lidt ærgerligt. Vi har lige fået en rapport, der viser, at det egentlig går ganske godt for bibliotekerne, og regeringen har besluttet sig for at nedsætte et udvalg, der skal prøve at forholde sig til nogle af de problemstillinger, bibliotekerne vil stå over for i fremtiden. Og så prøver man fra Socialdemokraternes side med det her beslutningsforslag at få en meget konfrontatorisk diskussion om bibliotekerne, hvor det er mit indtryk, at vi herinde faktisk er bredt enige om, at det er en kommunal opgave, at det er et gratis gode for borgerne, at bibliotekerne selvfølgelig skal følge med udviklingen, at der skal ny teknologi ind på bibliotekerne, at de også skal være lokale samlingssteder osv.

Det er mig så lidt uforståeligt, at man går så aggressivt til regeringen. Det forstår jeg ikke, for jeg synes, det her er noget, vi skulle samles om, og derfor vil jeg selvfølgelig også godt se på en eventuel tekst. Men vi er i gang med arbejdet, og det er klart, at hvis det bare er det her, man vil prøve at ophøje til en beretning i udvalget, så kan vi ikke være med.

Kl. 14:13

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Pernille Frahm for en kort bemærkning.

Kl. 14:13

Pernille Frahm (SF):

Nu har jeg prøvet sådan at finde ud af, hvad spor ordføreren egentlig er på. For det går godt, det viser rapporten, siger ordføreren. Men alligevel skal man nedsætte en gruppe, der skal undersøge problemerne. Hvorfor det, hvis det går så godt?

Kl. 14:14

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 14:14

Henriette Kjær (KF):

Jeg ved ikke, om jeg har brugt ordet problemer. Der er udfordringer med digitaliseringen og ny teknologi. Det er nogle udfordringer, bibliotekerne står over for. Jeg mener ikke, der er problemer i det daglige. Jeg mener, de fleste biblioteker er utrolig gode til at matche udviklingen, til at binde lokalsamfundet sammen, til at lave lektiecafeer. Man kan ikke komme ind på et bibliotek, hvor der ikke er særlig lektiehjælp for udenlandske børn eller for bogligt svage børn osv. De gør det supergodt, de samarbejder med frivillige organisationer.

Det går godt, men derfor kan der godt være nogle udfordringer, som kan være lidt svære for det enkelte bibliotek at stå alene med. Og vi er da parate til at gå ind og se på, hvordan man får dem løst bedst muligt.

Kl. 14:14

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Pernille Frahm for en kort bemærkning.

Kl. 14:14

Pernille Frahm (SF):

De der udenlandske børn, der er lektiehjælp for, er formentlig danske statsborgere alle sammen, vil jeg bare lige – i en parentes – bemærke.

Så vil jeg nævne et af problemerne. Vi har tørre tal, der viser, at hver anden filial er forsvundet i løbet af de sidste 20 år, og at specielt efter strukturreformen er yderligere hver femte filial forsvundet. Så vi står altså med et meget nedskåret, nedbarberet, antal af filialer. Her siger Danmarks Bibliotekarforbund: Vi er ved at miste en ungdomsårgang, for det er de unge, der lider, når tilgængeligheden forsvinder. Altså, når der bliver længere til biblioteket, er det de unge, som ikke har bil, og som ikke altid kan lokke deres forældre til at køre, der ikke kommer på bibliotekerne. Det er et kæmpeproblem, for fremtidens biblioteksbrugere dannes nemlig nu; det er de unge nu.

Hvad vil ordføreren gøre ved det problem? Og det er et problem.

Kl. 14:15

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, så er det ordføreren.

Kl. 14:15

Henriette Kjær (KF):

Jeg anerkender overhovedet ikke, at det er et problem. Jeg vil sige, at i modsætning til da jeg var ung, har nutidens ungdom meget bedre muligheder for at komme i kontakt med den litteratur, der er på bibliotekerne. De kan nemlig sidde

og søge på computer, og uanset at de ikke rent fysisk befinder sig på et bibliotek, kan de finde ud af, hvilke bøger der er. Dem kan de bestille, og dem kan de få temmelig hurtigt. Det er en helt anden og mere gunstig situation, der er på bibliotekerne i dag, end tidligere.

Kl. 14:16

Første næstformand (Svend Auken):

Så har jeg ikke flere på min liste. Så er det hr. Johs. Poulsen som ordfører.

Kl. 14:16

(Ordfører)

Johs. Poulsen (RV):

Folkebibliotekerne har udfyldt en utrolig væsentlig rolle i det danske samfund og i det danske demokrati igennem snart 100 år, og det er vores opfattelse i Det Radikale Venstre, at folkebibliotekerne skal have en lige så vigtig rolle i de næste mange, mange årtier. Man kan måske endda sige, at folkebibliotekerne med deres formidling af kultur og viden og i det hele taget deres tilgang til at lave folkeoplysning er en slags fundament eller støttepille i demokratiet på lige fod med folkeskolen, højskoler og andre elementer, som har fyldt meget i vores samfund. Derfor er der også rigtig god grund til stadighed at kere sig om, hvorvidt folkebibliotekerne har det godt, og at de også har mulighed for at udvikle sig i takt med tiden.

I det lys hilser Det Radikale Venstre dette forslag til folketingsbeslutning velkommen. Vi synes, at det er helt reelt at sætte fokus på, om man kan gøre det endnu bedre så at sige. Vi er af den opfattelse, at de allerfleste kommuner og rigtig mange folkebiblioteker gør alt, hvad de kan, for at give de bedst mulige bibliotekstilbud, og vi er også af den opfattelse, at store dele af det danske biblioteksvæsen faktisk er meget, meget levende forstået på den måde, at det hele tiden udvikler sig, i takt med at også samfundet forandrer sig og stiller nye krav til, hvordan man formidler bedst muligt.

Derfor eksperimenteres der jo også rigtig mange steder med forskellige kommunikationsformer og forskellige nye tiltag, som giver anledning til, at man kommer brugerne i møde på en anden måde, end man måske traditionelt har gjort i forskellige sammenhænge. Man er sågar derhenne, hvor man i øjeblikket eksperimenterer med at have biblioteker, som er uden personale, men som altså er betjent ved, at lånerne via deres lånerkort kan besøge bibliotekerne, låne materiale og gå derfra igen. Det kan måske være noget af det, der kan give erfaringer, som kan

betyde, at man på ny kan sprede også de fysiske tilbud længere ud, end man har kunnet hidtil, fordi man af ressourcemæssige grunde har haft svært ved at holde alle mulige biblioteksfilialer åbne i alle mulige sammenhænge.

For det er jo rigtig nok, at der er sket en betydelig forandring i antallet af filialer og fysiske tilbud, der har været rundtomkring, men i forhold til den debat, der har været, vil jeg dog sige, at man ikke altid kan måle kvaliteten i biblioteksvæsenet alene på antallet af filialer. Naturligvis skal den også måles på rigtig mange andre ting. Jeg synes også, der er en slags enighed om, at der også er mange andre elementer, der tæller meget.

Jeg synes, at de forslag, som man fra forslagsstillernes side har oplyst, og som kunne indgå i en biblioteksstrategi, er relevante forslag, og vi synes fra Det Radikale Venstres side først og fremmest, at det er vigtigt, at man peger på, at en biblioteksstrategi skal udarbejdes i samarbejde med de relevante parter. De relevante parter er set med vores øjne kommunerne, Danmarks Biblioteksforening og ikke mindst repræsentanter for brugerne, som er dem, der naturligt må indgå i den type diskussioner, hvis vi kommer derhen, hvor vi kan komme igennem med at lave en egentlig biblioteksstrategi. Så vi er altså relativt positive over for beslutningsforslaget, som det ligger her.

Vi har bemærket, at der var lidt datoproblemer i forslaget. Hvis vi skulle nå at leve op til beslutningsforslaget, skulle det have været sådan, at regeringen skulle have udarbejdet deres plan inden i går, og det bliver nok lidt vanskeligt. Men med en rimelig frist til at gennemføre netop det, der ligger i forslaget – nemlig et samarbejde med de relevante parter – hvis der i øvrigt er enighed om, at det skal man naturligvis have, for jeg er godt klar over, at det her har noget gøre med, hvornår forslaget er blevet fremsat og den slags ting, så er vi positive over for, at vi i udvalget når frem til enten at kunne støtte forslaget, eventuelt med nogle justeringer, eller at lave en eller anden form for beretning, der er i al fald peger i den retning, som jeg forstår forslagsstillerne har villet hen med det her forslag.

Vi er positive over for det, og vi tror i øvrigt sagtens, som fru Henriette Kjær også var inde på, at man burde kunne lave et fælles grundlag for det. Jeg tror ikke, at vi står så forfærdelig langt fra hinanden i vurderingen af folkebibliotekerne.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Per Clausen som ordfører.

Kl. 14:20

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Jeg tror ikke, at der er mange, som er i tvivl om, at bibliotekerne har spillet en fantastisk vigtig rolle i Danmark, både når det handler om at udvide viden, når det handler om at skabe kulturelle oplevelser, og når det handler om at udvikle vores demokrati. Jeg har heller ikke i dag hørt nogen, som har talt for, at det ikke også fremover skulle være sådan, og jeg har da også med glæde kunnet konstatere, at der i Folketinget er enighed om i dag, at der skal være den frie, lige og gratis adgang til bibliotekerne. Det tror jeg nemlig er en meget vigtig forudsætning for, at bibliotekerne kan komme til at spille den vigtige rolle i forhold til at sikre en demokratisk udvikling i Danmark, altså en udvikling, så alle har adgang til kulturel udfoldelse og kulturelle oplevelser, og så man også sørger for at sikre, at bibliotekerne indgår i et projekt, der også handler om i større udstrækning at udvide lighed i vores samfund, end det sker i dag. De ting mener jeg man kan læse nogenlunde direkte ud af det socialdemokratiske beslutningsforslag med de pinde, der står der. Og derfor er vi også positive over for beslutningsforslaget.

Jeg har ud fra debatten i dag kunnet konkludere, at der ikke nødvendigvis er den store uenighed fra regeringspartierne side, selv om det jo altid gør mig en anelse bekymret, når overskriften for arbejdet er, at man skal finde ud af, hvordan bibliotekerne kan indgå i globaliseringsstrategien, for det kan jo i virkeligheden betyde hvad som helst, ikke kun gode ting.

Når der nu er den her enighed om, hvad der har været bibliotekernes rolle hidtil, og også om, hvad den skal være fremover, og når jeg også fornemmer en klar enighed om, at det er vigtigt, at bibliotekerne både fastholder et fokus på de gamle medier, altså på bogen specielt, og er åbne over for nye medier og sørger for, at de også er til stede i rigt omfang, ja, så kan man undre sig og tænke, om der overhovedet findes nogen som helst politisk debat eller politisk uenighed om bibliotekerne. Det gør der, kan jeg så sige, med hensyn til spørgsmålet om bogens placering, det har bare ikke sat sig nogen spor i debatten i dag, og nogle kan måske så blive vrede over, at der ikke er nogen ægte bogfundamenta-

lister i Folketinget, men det er der så ikke, og det synes jeg for så vidt er fornuftigt nok.

Men jeg synes nu alligevel, at vi ender med, at der alligevel er lidt forskel. F.eks. er der spørgsmålet om betjeningssteder. Altså, jeg er jo så gammel, at jeg godt kan huske betjeningsstederne, filialer af bibliotekerne, som det ikke var nogen stor katastrofe lukkede. Men er det nu lige meget, om der er fysiske rammer, hvor man kan møde op og få de her oplevelser? Kan vi klare det hele nærmest via nettet, så der bare skal være en kasse, hvor vi kan hente bøgerne og dvd'erne osv., eller så vi måske kan downloade det hele frit og gratis?

Pointen er jo, at hvis vi har det synspunkt, at der skal være fri, lige og gratis adgang for alle borgere i det her land, så er de fysiske omstændigheder ikke ligegyldige. Der findes i det her land stadig væk børn, som har svært ved at få mulighed for at udfolde sig i form af at læse bøger og deltage i andre kulturelle aktiviteter i deres hjem, og som derfor har brug for, at der findes biblioteker. Der er mennesker, hvis tilgang til den elektroniske vidunderverden måske ikke er helt så veludviklet – som jeg kan forstå den er ifølge dem, der har deltaget i debatten i dag – og derfor kan have behov for, at der er filialer.

Så jeg mener, at hvis vi skal ind at kigge på det der med betjeningssteder og filialer, skal vi i hvert fald gå et spadestik dybere end det bare at komme til den erkendelse, at der ikke er nogen direkte sammenhæng mellem betjeningssteder og kvalitet, for der er måske alligevel en sammenhæng, selv om den er mere kompliceret, end vi umiddelbart sådan diskuterer det her.

Et andet spørgsmål er vedrørende bibliotekernes bevillinger. Det er jo sådan, at siden ca. 2001 er det private forbrug i Danmark steget med godt 20 pct., og i den mellemliggende periode har bibliotekerne klaret sig for nogenlunde det samme beløb, som de havde i 2001, hvis man skal tro på regeringen. Hvis man skal læse regeringens egne tal, har der været tale om et fald. Det er vel næppe udtryk for, at vi politisk har truffet beslutning om at prioritere bibliotekerne højt, at der i et samfund, hvor der i øvrigt er en massiv økonomisk vækst, særlig hvis vi tager det private forbrug, har været tale om stagnation og fald. Og der er vel heller ikke tale om, at vi inden for den offentlige sektor har prioriteret bibliotekerne højt, når vi kan konstatere, at der også sammenlignet med andre dele af den offentlige sektor er tale om en yderst beklagelig udvikling. Det kan selvfølgelig ikke udelukkes,

at den økonomiske udvikling, der har været inden for biblioteksområdet, nogenlunde svarer til regeringens ambitioner og planer for hele den offentlige sektor, nemlig at der skulle være nulvækst eller minusvækst, siden den tiltrådte, men sådan er det jo ikke helt gået.

Så jeg synes, man er nødt til at sige, når man kigger på det, som sådan kaldes, at økonomisk har udviklingen været stabil, at vi så har levet i et meget ustabilt samfund i øvrigt, for der har været en stor økonomisk vækst. Og jeg tror, at de fleste, der kigger på den offentlige sektor og på de institutioner, hvor der *ikke* sker nogen vækst, mens der sker vækst overalt i samfundet i øvrigt, opfatter det som et område, som bliver tømt for kvalitet og tømt for mening, og måske er det derfor, at der er mange, der har den oplevelse, at bibliotekerne faktisk er i en krise, på trods af bibliotekarernes og det øvrige personales ihærdige anstrengelser for at få så og så mange borgere til også at indgå aktivt i de ting, der foregår på bibliotekerne.

Kl. 14:26

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Anders Samuel- sen som ordfører.

Kl. 14:26

(Ordfører)

Anders Samuelson (LA):

Folkebibliotekerne er og har været en meget, meget central institution i udviklingen af vores velfærdssamfund, i tilgængelighed til viden blandt alle unge, midaldrende og gamle. Det er vigtigt, at vi har folkebibliotekerne, og at vi fortsat har folkebibliotekerne.

Det, der samtidig også er vigtigt, synes vi i Liberal Alliance, er, at engagementet i folkebibliotekerne i høj grad føres fra lokal side, at det er fra lokal side, at man bruger, udvikler, udnytter folkebibliotekernes muligheder. Derfor er vi også noget bekymrede over et forslag som det her. Det lyder meget godt, at man skal lægge en national strategi – positivt ladet, fremadrettet, og hvad man ellers kan sige af den slags overskrifter – men hvis man læser efter i beslutningsforslaget, kan man ikke lade være med lynhurtigt at begynde at bruge ordet skal, altså, at vi herinde fra Folketinget skal begynde at definere, hvad det så er, man skal gøre med sit folkebibliotek. Jeg ikke sikker på, at vi er eksperterne på det. Jeg tror, at det er meget forskelligt fra område til område. Vi har tilhørere inde i salen i dag, unge, ældre, midaldrende, vi har dem også ude bag skærmene i dag, og jeg tror, at alle vil have

en meget forskellig opfattelse af, hvad det er for en oplevelse, man har, når man kommer på sit lokale bibliotek, eller hvordan man nu har valgt at indrette det ude lokalt, og der vil man højst sandsynligt også opleve, at man kan blive – netop fordi der er sådan en differentiering ud over landet – inspireret af hinanden på kryds og tværs. Det er netop sådan noget, som vi vil komme til at få mindre af, hvis vi for alvor begynder at låse os fast på sådan nogle nationale strategier for, hvad folkebibliotekerne skal indeholde. F.eks. står der her, at fremtidens folkebiblioteker skal være centre for lokale netværk, folkebibliotekerne skal fungere som en katalysator for samarbejde mellem borgere på tværs af institutioner, foreninger, virksomheder og sociale og politiske grupperinger. Med folkebibliotekerne skal vi sikre et reelt videnssamfund.

På den ene side er det sådan nogle ret konkrete tiltag, og på den anden side er det nogle meget højtflyvende overordnede visioner. Jeg synes, at vi skal være meget forsigtige med det. Jeg tror på, at inspirationen skal komme og den skal ligge ude lokalt fra ildsjælene, som går ind i det her arbejde, og det skal ikke defineres i detaljer inde fra Folketingssalen, selv om vi synes, det kunne være interessant også at kaste os over det emne.

Kl. 14:29

Første næstformand (Svend Auken):

Vi lader lige ordføreren blive stående et øjeblik. Hr. Mogens Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 14:29

Mogens Jensen (S):

Nu var det jo spændende at høre ordføreren for Liberal Alliance, fordi vi her i hvert fald helt klart så en forskel på Det Radikale Venstre og Liberal Alliance med hensyn til at ville være med til at prøve at lave nogle også landsdækkende rammer for bibliotekerne, så man lokalt ikke bare står alene med sine udsigter og fremtidsmuligheder.

Men må jeg ikke spørge hr. Anders Samuelson, hvilke af de fem hovedpunkter, som er i beslutningsforslaget, og som jo egentlig er de overordnede retningslinjer for, hvor vi synes bibliotekerne skal bevæge sig hen, det er, ordføreren ikke kan tilslutte sig? Er det, at det stadig væk skal være et gratistilbud, at det stadig væk skal være en opgave at sikre tilgængelighed for de læse- og it-svage? Hvad er det konkret for nogle ting i de fem punkter, som Liberal Alliance ikke kan tilslutte sig?

Første næstformand (Svend Auken):
Så er det ordføreren.

Kl. 14:30

Kl. 14:32

Anders Samuelsen (LA):

Det er jo lige netop eksemplet på, hvorfor det måske er rimelig meningsløst at kaste sig over denne opgave, for i de her fem punkter nævner man sådan nogle ting i nogle brede formuleringer, sådan at det er meget svært for nogen at være imod det her, og så er vi alle sammen for det, og så er det jo meget fint.

Det var også derfor, jeg henviste til de sidste sætninger i anden spalte i beslutningsforslaget, hvor man for alvor begynder at bevæge sig ind på »skal«-ordene – de ting, som beslutningsforslagsstillerne forestiller sig at der skal lægges vægt på, og som, hvis man først går i gang med det her arbejde, åbner op for en stor risiko for, at vi så virkelig begynder at blive detailorienterede. Vi kan nemlig rigtig godt lide at være detailorienterede herinde i Folketingssalen, og fordi vi måske enten har oplevet en rigtig god ting eller en skidt ting på vores lokalbibliotek, skal vi ligesom trække den definition ned over hovedet på de enkelte, og det er meget bekymrende set fra min side.

Kl. 14:31

Første næstformand (Svend Auken):
Hr. Mogens Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 14:31

Mogens Jensen (S):

Nu fik jeg ikke et svar fra ordføreren på, hvad det er for konkrete ting af det, som ordføreren står og nævner, som Liberal Alliance synes er dårligt. Altså, hvad er det, man ikke kan være med på?

For det her er jo lige præcis nogle overordnede rammer – det må det jo være – men det er en retning, det er nogle principper for, hvordan biblioteksvæsenet skal udvikle sig. Er det ikke det, der ligger i en strategi? Så udfører man inden for rammerne opgaven ude lokalt.

Nu er hr. Anders Samuelsen jo ordfører for et parti, der selv har eksperimenteret lidt med at trække i land igen – var det ikke noget med nogle lokale skatteprocenter rundtomkring i landet og sådan noget, som så ikke blev til noget? – men er det ikke fornuftigt nok at have en overordnet ramme, når vi nu er et lille land, så der ikke er væsensforskæl på at gå på biblioteket oppe på Skagen eller i Købehavn, bl.a. hvad angår, at tilbuddet skal være gratis? Eller er Liberal Alliance uenig i det?

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 14:32

Anders Samuelsen (LA):

Jeg anerkender, at den socialdemokratiske ordfører er kulturordfører og ikke skatteordfører og derfor måske ikke er bevidst om, at der allerede i dag findes forskellige skatteprocenter rundtom i landet. Kommunerne har faktisk forskellige skatteprocenter, så det er sådan set ikke et ukendt begreb.

Eksperimentet med 40 pct. på Fyn burde man måske i virkeligheden have gennemført for alvor, for det ville virkelig have vist, hvor fantastisk en god idé det er at få sat skatten ned til maks. 40 pct. Det bekræftede skatteministeren jo også, da han sagde, at alle så ville flytte til Fyn, og at virksomhederne vil flytte derover. Det var jo nok et tegn på, at det faktisk ville have været en god idé.

Men for at vende tilbage til denne diskussion, så spørger jeg da mig selv, hvorfor det er, at vi herindefra skal beslutte, at der skal formuleres fælles overordnede visioner for adgangen til kulturoplevelser via folkebibliotekerne. Jamen hvis der er behov for det lokalt, så lad dem dog beslutte det.

Det er fuldstændig ligesom med folkeskole-diskussionen – alle os, der sidder her, kan huske, hvordan det var at gå i folkeskole for 20, 30 eller 40 år siden, og det er den virkelighed, vi tager udgangspunkt i. Og så begynder vi at skulle beslutte, hvordan alle folkeskoler i det her land skal se ud, i stedet for at lade forskelligheden leve, lade friskolerne leve, lade privatskolerne leve, lade de kommunale folkeskoler leve og udvikle sig, give dem en større selvejende status, så man kan få en differentiering og kan blive inspireret af hinanden på kryds og tværs, i stedet for at forestille sig, at det er os herindefra, der skal inspirere så specifikt og detaljeret, som jeg er overbevist om at det her lynhurtigt vil udvikle sig til.

Kl. 14:33

Formanden:

Tak til hr. Anders Samuelsen. Den næste, der får ordet, er fru Lise von Seelen som ordfører for forslagsstillerne.

Kl. 14:34

(Ordfører for forslagsstillerne)

Lise von Seelen (S):

Tak. Vi Socialdemokrater har fremsat forslag om en national strategi for folkebibliotekerne. Det

har vi, fordi vi er meget optagede af at sikre, at vi også i fremtidens samfund har nogle biblioteker, som er det kit, som i virkeligheden binder os sammen, både lokalt ude i kommunerne og som nation. Bibliotekerne skal være det lokale sted, hvor alle kan få kulturelle oplysninger, hvor de kan få oplysninger om kulturelle tilbud, og bibliotekerne skal være det sted, hvor alle kan hente viden og få svar på spørgsmål, uanset om spørgsmålene knytter sig til deres arbejde, til deres studier eller til det, man går og beskæftiger sig med privat.

Vi vil, at alle skal have let adgang til de kulturelle tilbud gennem kontakt til bibliotekerne, og det er lige meget, om du har en lang videregående uddannelse, om du er vokset op i et hjem med bøger i reolen, eller om du har en kort uddannelse og har haft en opvækst uden bøger i reolen og uden kulturoplevelser. I vores socialdemokratiske hoveder ønsker vi en fremtid med bibliotekerne som det centrale omdrejningspunkt ude lokalt. Vi ved igennem troværdige studier, at mange børn og unge fastholdes i en negativ social arv på grund af manglende kulturelle tilbud, og også derfor skal vi sikre, at bibliotekerne er vækstområder, som kan tilføre børn og unge de kulturelle vitaminer, som alle børn og unge og alle mennesker i det hele taget har brug for.

Videnformidling og vidensøgning skal være let tilgængelig for alle, og her er det også lige meget, om du er studerende eller erhvervsdrivende, du skal kunne finde den viden, du skal bruge. Du skal kunne samle den, og du skal også kunne sprede den. Hurtigt og enkelt skal det kunne foregå, når den enkelte har brug for det, og det er afgørende vigtigt, at bibliotekerne er i besiddelse af de tidssvarende materialer, der betyder, at enkeltpersoner eller virksomheder hurtigt kan finde svar på de spørgsmål, som de mangler svar på. Derfor er fremtidens biblioteker ikke en konkurrence mellem bøger og computere. Fremtidens biblioteker ser vi som et dynamisk samspil mellem alle de materialer, som vi bruger i vores hverdag for at blive klogere – et samspil, som udøves af fagfolk, der gennem deres indsigt kan støtte borgere i at skabe både personlig og professionel udvikling gennem brug af kulturen og den nutidige vidensøgning.

Vi lever i en tid, hvor ikke alle borgere har opnået færdigheder med de elektroniske medier, og vi ved godt, at der er grupper af borgere, som har vanskeligheder med at læse. De borgere skal bare kunne vide, at de på bibliotekerne kan få

den støtte, de behøver, for at de ikke bliver hægtet af. Vi skal forebygge, at der bliver tale om a- og b-hold, og derfor skal vi sikre, at man kan finde vejledning på bibliotekernes adresse ude i kommunerne. Samtidig er det vigtigt, at alle borgere kan drage nytte af bibliotekstilbuddene, uanset geografien i den enkelte kommune. Vi ved godt, der er rigtig stor forskel på, om man skal planlægge biblioteksdrift i Københavnsområdet eller i Vest- og Sønderjylland, men vi har stor tillid til, at kommunerne kan finde ud af det. De kan finde de gode lokale løsninger, der passer til deres geografi, hvis bare de har de rigtige økonomiske vilkår at gøre det under.

Alle kommuner skal således efter vores mening tilrettelægge en lokal biblioteksstrategi, der sikrer, at borgerne har let adgang til bibliotekernes tilbud. Der skal ikke være brugerbetaling, og de borgere, som har vanskeligheder med elektronikken eller med læsningen, skal ikke afvises. For at vi kan gennemføre det, skal vi som fællesskab påtage os opgaven. Vi skal med andre ord ikke lave en drift af vores biblioteker om til forretningsdrift, og vi skal ikke lave vores borgere på bibliotekerne om til kunder på biblioteket.

Der har i debatten været ideer fremme om, at bibliotekerne helt eller delvis eller i partnerskaber skulle drives som en privat virksomhed. En privat virksomhed har nu altså det formål at opnå et økonomisk overskud, det ligger i sagens natur. Derfor er biblioteker ikke velegnede til at blive drevet som en privat virksomhed. De borgere, der kan klare sig selv, vil i sagens natur være de mest attraktive kunder i den private forretning. Sådan ser vi det ikke for os. Vi ønsker at sikre den brede og lige adgang til tilbuddene på bibliotekerne, og det ser vi ikke kan gennemføres i en forretningsmæssig ramme. Det er mig en stor glæde her i dag at kunne konstatere, at der faktisk næsten er enighed om det. Det synes jeg er en stor glæde.

Vores forventning er naturligvis, at de biblioteker, vi har, bliver drevet effektivt og professionelt, men når vi ønsker at udvikle og sikre både det kulturelle og det formidlings- og vidensmæssige, taler vi altså om kommunale biblioteker uden krav om at skulle skaffe økonomisk overskud. Generelle kulturelle og vidensmæssige overskud vil vi gerne se masser af, men det er noget helt andet.

Kl. 14:39

Vi ser med stor bekymring på den meget stramme økonomiske ramme, kommunerne har. De kommunale besparelser, vi ser på biblioteks-

området på budgettet for 2009, bekymrer os dybt, og vi vil i den nærmeste fremtid i samråd med ministeren drøfte konsekvenserne af de kommunale besparelser på biblioteksområdet.

Med vores forslag om en national strategi for folkebibliotekerne ser vi for os, at vi kan være med til at skabe bedre vilkår for kommunal biblioteksdrift, der støtter alle borgere, og det ser vi som en stor gevinst for den enkelte, men vi ser det sandelig også som en stor gevinst for os som samfund i vores udvikling, både omkring det lokale demokrati og i forbindelse med udviklingen af os som et folk.

Jeg skal beklage, at der har sneget sig den fejl ind, som De Radikale påpegede, i forslaget, netop om starttidspunktet. Det er selvfølgelig en fejl, og den må vi have rettet, for det lader sig jo ikke gøre.

Så vil jeg godt sige, at jeg glæder mig utrolig meget over de mange positive meldinger, der har været til forslaget. Jeg håber, vi kan få en drøftelse i udvalget om, hvordan vi kan bruge det her forslag offensivt, således at vi hen på foråret kan støtte de tanker, som ligger i det. For mig vil det jo være naturligt, når vi har et forslag som det her, som så mange udtrykker sig positivt om. Jeg har faktisk alene hørt Liberal Alliance udtrykke decideret modstand mod forslaget. Så det er mit håb, at vi kunne samles om at lave noget, som kunne være en dynamo for det, vi skal lave i foråret, og det tror jeg ville være til gavn for os alle sammen, for det burde vi kunne mestre, når så mange er enige om hovedpointerne i forslaget. Hvis vi kunne det, er jeg sikker på, at de, der ville få rigtig stor gavn af det, ville være bibliotekerne og de borgere, som er så glade for at bruge dem.

Kl. 14:41

Formanden:

Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Anders Samuelsen.

Kl. 14:41

Anders Samuelsen (LA):

Det, jeg har hørt i de oplæg og de taler, som der har været i dag, er, at alle synes, at folkebiblioteker er en god idé – inklusive Liberal Alliance. Der, hvor vi så åbenbart adskiller os fra andre, er på det punkt, at vi faktisk tror på det lokale selvstyre, og at vi faktisk tror på, at man godt kan løse opgaven. Og egentlig adskiller vi os heller ikke rigtigt der fra det, som jeg hørte ordføreren sige i starten af sin tale, nemlig – jeg citerer næste ordret, tror jeg – at hun tror på, at hvis bare de økonomiske rammer er i orden, kan man

godt finde ud af lokalt at udvikle bibliotekerne. Det er nøjagtig det synspunkt, som vi står for.

Problemet er bare, at det i næste sætning kommer ind, at nå ja, de skal lige lave en visionsplan, og de skal lige lave det ene og det andet og det tredje og det fjerde. Og det er jo ikke udtryk for, at man har tillid til, at de kan løfte opgaven. Så hvad mener ordføreren egentlig? Har man tillid til, at man lokalt kan løfte opgaven, hvis bare de økonomiske rammer er i orden, eller vil man både sørge for de økonomiske rammer – det er vi med på – og derefter så også sikre sig, at de kan løse opgaven? For det har man åbenbart ikke tillid til, og derfor kræver det en detailregulering.

Kl. 14:42

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:43

Lise von Seelen (S):

Som det fremgår helt tydeligt af forslaget, er det en del af forslaget, at kommunerne skal udarbejde lokale biblioteksstrategier. Med det kendskab, jeg har til kommunerne, er jeg helt sikker på, at der sandsynligvis ikke vil være to, der er ens. Men der vil selvfølgelig være nogle områder, som vil fremgå af alle planerne.

Det, der lige præcis er pointen, er, at vi skal tage det overordnede ansvar på os her i Folketinget, og derefter skal vi lade de lokale politikere komme ind og lave de kloge beslutninger, der gør, at de kan få de mest effektive biblioteker ude omkring lokalt. Men med hensyn til den politik med, at vi herinde på Christiansborg bare vasker hænderne ved den første, den bedste håndvask og siger: Og så må de for øvrigt selv klare resten, for det er de bedst til, vil jeg sige, at ja, det er de, hvis de har de rigtige rammevilkår. Men det er os, der skal sørge for rammevilkårene, og det vil vi gerne tage på os. Men jeg kan forstå, at det vil Liberal Alliance ikke.

Kl. 14:44

Formanden:

Hr. Anders Samuelsen.

Kl. 14:44

Anders Samuelsen (LA):

Hvis rammevilkårene skal forstås, som at vi skal sikre, at en eller anden form for grundlæggende økonomi er i orden, så kan man bare lave et beslutningsforslag, hvor der står: Send flere penge. Men det er tilsyneladende ikke det, der er tilfældet.

Har ordføreren overhovedet nogle eksempler på kommuner, hvor man ikke forholder sig til,

hvad der skal ske med det lokale bibliotek? Er der overhovedet eksempler på det?

Hvis der ikke er eksempler på det, er det her jo et slag i luften, for så gør folk det jo i forvejen. Men er der konkrete eksempler på, at man i kommunerne overhovedet ikke beskæftiger sig med biblioteket, og det derfor er nødvendigt, at vi herinde fra Folketinget sender et brev ud til dem og skriver: Husk lige, at I skal lave en visionsplan?

Kl. 14:44

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 14:44

Lise von Seelen (S):

Jeg tror, at spørgeren totalt overser, at vi har en bibliotekslov, og naturligvis er der da ikke en eneste kommune i kongeriget Danmark, som ikke arbejder efter den bibliotekslov, vi har.

Det, der er vores ønske med beslutningsforslaget her – og som jeg glæder mig over deles af de partier, som har udtalt sig her – er, at vi faktisk har nogle visioner for biblioteksområdet, og det er der også mange andre partier, der har. Og det er jeg rigtig, rigtig glad for, for det er et godt tegn på, at vi hele tiden kan være med til at sørge for, at bibliotekerne har en moderne drift, der passer til den nutid, vi lever i, og som gør sig parat til den fremtid, som kommer lige rundt om hjørnet.

Hvis Liberal Alliance er det parti, der ikke har de ambitioner for fremtidens biblioteksdrift, ærgrer jeg mig over det, men det kan nu ikke ødelægge mit gode humør, for der er så mange andre, der har sagt noget andet. Der er mange andre, der har ambitioner på bibliotekernes område, så det vil jeg nu tage med mig i dag som den gode oplevelse.

Kl. 14:55

Formanden:

Tak til Lise von Seelen.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 25: Forslag til folketingsbeslutning om sikring af retten til at få respekteret et »nej tak« til uadresserede forsendelser.

Af Per Clausen (EL) m.fl.
(Fremsættelse 30.10.2008).

Kl. 14:46

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er transportministeren.

Kl. 14:46

Transportministeren (Lars Barfoed):

Enhedslisten har fremsat det her forslag om, at regeringen skal sørge for, at borgerne kan sige nej tak til at modtage alle mulige former for uadresserede forsendelser. Det er altså både reklamer og ugeaviser og meget andet. Men borgerne skal fortsat kunne modtage officielle informationer, som myndighederne vurderer skal ud til alle borgere.

Det lyder sådan set fornuftigt. Det er bare sådan, at Forbrugerombudsmanden for nylig har offentliggjort, at der er forhandlet en frivillig brancheløsning på plads vedrørende distribution af uadresserede forsendelser. De forhandlinger er altså udmøntet i nogle retningslinjer, som medfører en mere effektiv nej tak-ordning end den, vi kender i dag.

Det er nogle retningslinjer, der træder i kraft den 30. april 2009, og på det tidspunkt bliver der to nye muligheder for at sige nej tak til forsendelser uden adresse. Den ene mulighed er »reklamer nej tak«, og den anden er »reklamer og gratisaviser nej tak«.

De nye ordninger gælder for alle husstande, dvs. både villaer, rækkehuse og lejligheder samt også fritidshuse, og der har man jo ikke tidligere kunnet få sådan en nej tak-ordning til sit fritidshus.

Forbrugerombudsmandens retningslinjer betyder, at borgerne stadig væk vil få de nødvendige informationer ind ad døren fra statslig, kommunal og regional side, valgmateriale fra politiske partier, materiale fra sygdomsbekæmpende og velgørende organisationer samt kirkeblade. Retningslinjerne flugter naturligvis, når det er Forbrugerombudsmanden, der har stået for dem, med markedsføringsloven, der jo hører under Økonomi- og Erhvervsministeriet. Dermed er forsendelser, der har karakter af en er-